

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та практика застосування заходів забезпечення кримінального провадження» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 40 с.

Розробники:

Шило Ольга Георгіївна, докторка юридичних наук, професорка,
Бабаєва Олександра Володимирівна, кандидатка юридичних наук, доцентка
Верхогляд-Герасименко Олена Володимирівна, кандидатка юридичних наук,
асистентка.

Затверджено на засіданні кафедри кримінального процесу та
оперативно-розшукової діяльності
(протокол № 21 від 23 червня 2021 р.)

Завідувачка кафедри – Шило Ольга Георгіївна, докторка юридичних наук,
професорка

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	11
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	23
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	23
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	26
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	27
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	28
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	29

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та практика застосування заходів забезпечення кримінального провадження» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 3		Рік підготовки: 2021	Рік підготовки: 2021
	Спеціальність – 081 «Право»	семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120		1	1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.	Рівень освіти – другий (магістерський)	Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

Мета навчальної дисципліни «Теорія та практика застосування заходів забезпечення кримінального провадження» – поглиблення знань та формування цілісного уявлення про систему заходів забезпечення кримінального провадження, їх правову природу, порядок та особливості застосування; набуття навичок застосування релевантних правових позицій Європейського суду з прав людини, Конституційного суду України та Верховного Суду при вирішенні питань щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження; опанування науковими підходами

до вирішення проблемних питань правозастосування у цій сфері; набуття практичних навичок складання відповідних процесуальних документів.

Завдання:

– надання знань та формування цілісного уявлення про систему заходів забезпечення кримінального провадження, їх правову природу, порядок та особливості застосування;

– формування навичок виокремлення релевантних правових позицій Європейського суду з прав людини, Конституційного суду України, Верховного Суду та їх застосування при вирішенні питань про обрання заходів забезпечення кримінального провадження;

– формування навичок аналізу чинної нормативної моделі інституту заходів забезпечення кримінального провадження, оцінки її якості, виявлення недоліків нормативного регулювання та обґрунтування пропозицій щодо їх усунення;

– формування навичок аналізу та узагальнення слідчо-прокурорської та судової практики щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

– опанування технологією складання процесуальних документів під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження, їх обґрунтування та формування правової позиції.

Пререквізити: конституційне право України; кримінальний процес; кримінальне право (Загальна частина); кримінальне право (Особлива частина); досудове розслідування кримінальних правопорушень.

Кореквізити: публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній діяльності; приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній діяльності; державна влада та місцеве самоврядування: теорія та практика; Європейська конвенція про захист прав і основних свобод та юридична практика; порівняльне правознавство; професійна відповідальність правника.

Постреквізити:

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1	Оцінювати сутність та правову природу інституту заходів забезпечення кримінального провадження, виявляти розуміння меж та механізмів його правового регулювання.
РН-2	Здійснювати презентацію свого дослідження щодо знання фундаментальних положень і категоріального апарату сучасного кримінального процесуального права у частині застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
РН-3	Проводити порівняльно-правовий аналіз нормативного регулювання інституту заходів забезпечення кримінального провадження різних правових систем, враховуючи тенденцію конвергенції кримінальної процесуальної форми.
РН-4	Аналізувати та оцінювати вплив міжнародних стандартів захисту прав особи у кримінальному судочинстві на механізм застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
РН-5	Вміти тлумачити прецедентну практику Європейського суду з прав людини щодо особливостей застосування статей 5, 6, 7, 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і Протоколів до неї при обранні, зміні та скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження, продовження строку їх дії, вміти використовувати релевантні правові позиції у правозастосовній діяльності.
РН-6	Демонструвати розуміння конституційно-правового регулювання застосування заходів забезпечення кримінального провадження, а також правових позицій Конституційного суду України з цих питань, формувати та обґрунтовувати свою правову позицію
РН-7	Демонструвати знання та розуміння проблемних питань застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
РН-8	Володіти навичками подолання прогалин і колізій правового регулювання порядку застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
РН-9	Генерувати нові ідеї щодо розв'язання проблем, що виникають під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
РН-10	Мати практичні навички складання процесуальних документів під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження, їх обґрунтування та формування своєї правової позиції.
РН-11	Демонструвати знання щодо особливостей доказування при

	застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження та розв'язувати складні задачі правозастосування у цій сфері.
РН-12	Характеризувати сучасний стан та проблеми правового регулювання інституту заходів забезпечення кримінального провадження.
РН-13	Оцінювати природу та характер основних етапів становлення та розвитку інституту заходів забезпечення кримінального провадження, основних міжнародних стандартів у цій сфері.
РН-14	Використовувати знання заходів забезпечення кримінального провадження у процесі правозастосування.
РН-15	Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію щодо міжнародних стандартів застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та домашнього арешту.
РН-16	Обґрунтовано формулювати свою позицію та наводити переконливі аргументи щодо підстав та порядку обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.
РН-17	Здатність розуміти та демонструвати знання вимог щодо форми і змісту ухвали слідчого судді, суду про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.
РН-18	Обґрунтовувати правову позицію щодо підстав і процесуального порядку продовження строку тримання під вартою.
РН-19	Оцінювати якість законодавства, що регулює підстави та порядок застосування запобіжних заходів.
РН-20	Проводити збір та інтегрований аналіз практики Європейського суду з прав людини у контексті застосування домашнього арешту як запобіжного заходу.
РН-21	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи щодо наявності мети та підстав для застосування заходів забезпечення кримінального провадження, необхідності продовження їх строку.
РН-22	Демонструвати знання проблемних питань застосування затримання в кримінальному провадженні.
РН-23	Аналізувати та оцінювати правозастосовну практику, а також дискутувати зі складних правових проблем, що виникають під час затримання особи у кримінальному провадженні.
РН-24	Оцінювати та характеризувати правову природу, поняття та види запобіжних заходів, які застосовуються в особливих порядках кримінального провадження і під час міжнародного співробітництва в цій сфері; підстави і процесуальний порядок їх застосування, порядок продовження їх строку, зміни та скасування.
РН-25	Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення рішень Європейського суду з прав людини та Верховного Суду щодо застосування запобіжних заходів в особливих порядках кримінального провадження і під час міжнародного

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному середовищі.

ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру соціальної діяльності.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.6. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати

розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН1.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики.

ПРН1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-правового регулювання в юридичній практиці.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Заходи забезпечення кримінального провадження

Загальні положення застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Конституційно-правові основи застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Міжнародні стандарти захисту прав людини під час застосування заходів кримінального процесуального примусу. Вплив практики Європейського суду з прав людини на становлення національної правової моделі заходів забезпечення кримінального провадження та формування правозастосовної практики в контексті фундаменталізації прав людини.

Гене́за інституту заходів забезпечення кримінального провадження у законодавстві України та доктрині кримінального процесу. Нормативні моделі заходів забезпечення кримінального провадження у законодавстві країн континентальної та англосаксонської правової систем.

Юридична сутність і функціональне призначення заходів забезпечення кримінального провадження. Види заходів забезпечення кримінального провадження. Класифікація заходів забезпечення кримінального провадження та її критерії. Співвідношення понять «заходи забезпечення кримінального провадження» і «заходи кримінального процесуального примусу».

Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Судовий контроль як гарантія дотримання прав, свобод та інтересів особи під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Види заходів забезпечення кримінального провадження, які застосовуються на підставі ухвали слідчого судді або суду. Правила підсудності клопотань слідчого, прокурора про застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Особливості доказування при вирішенні слідчим суддею, судом питання про застосування запобіжних заходів. Оцінка слідчим суддею потреб досудового розслідування, які виправдовують ступінь втручання у права і свободи особи про який йдеться у клопотанні слідчого, прокурора про

застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Обов'язок сторін кримінального провадження надання слідчому судді або суду доказів обставин на які вони посилаються під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Клопотання сторін кримінального провадження як процесуальний акт, який ініціює вирішення слідчим суддею, судом питання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження; додатки до клопотання слідчого, прокурора.

Особливості доказування при вирішенні слідчим суддею, судом питання про застосування інших заходів забезпечення кримінального провадження. Привід. Сутність приводу як заходу забезпечення кримінального провадження, ініціювання його здійснення. Нормативні обмеження щодо можливості застосування приводу. Вимоги до змісту клопотання про здійснення приводу, додатки до нього. Практика розгляду клопотання про здійснення приводу. Ухвала слідчого судді про здійснення приводу та особливості її виконання.

Актуальні проблеми застосування заходів забезпечення кримінального провадження, спрямованих на забезпечення явки особи та шляхи їх вирішення.

Накладення грошового стягнення. Сутність, мета та підстави накладення грошового стягнення, його загальні положення. Вимоги до змісту клопотання про накладення грошового стягнення, додатки до нього. Практика розгляду питання про накладення грошового стягнення на особу. Ухвала про накладення грошового стягнення, вручення її копії. Скасування ухвали про накладення грошового стягнення.

Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Сутність, мета та підстави тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом та тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом, їх загальні положення. Документи, які можуть бути тимчасово вилученими, наслідки їх вилучення.

Клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом, вимоги до його змісту, процесуальної форми та додатків. Розгляд клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Особливості предмету доказування при вирішенні слідчим суддею, судом питання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Обов'язок доказування наявності підстав тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом. Ухвала слідчого судді, суду про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом, особливості її мотивування. Строк, протягом якого може бути здійснене тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом, та його продовження. Практика застосування тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом та тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом.

Відсторонення від посади. Сутність, мета, підстави та умови відсторонення від посади, його загальні положення як заходу забезпечення кримінального провадження.

Вимоги до змісту клопотання про відсторонення від посади, додатки до нього. Порядок вирішення питання про відсторонення від посади. Особливості предмету доказування при вирішенні слідчим суддею, судом питання про відсторонення від посади. Обов'язок доказування наявності підстав для відсторонення від посади. Ухвала слідчого судді, суду про відсторонення від посади, вимоги до її змісту та процесуальної форми. Порядок продовження строку відсторонення від посади та його скасування. Особливості порядку відсторонення від посади осіб, які призначаються Президентом України; Директора Національного антикорупційного бюро України.

Оскарження ухвали слідчого судді про відсторонення від посади або відмову в ньому в апеляційному порядку. Актуальні проблеми відсторонення від посади та шляхи їх вирішення.

Тимчасовий доступ до речей і документів. Сутність, мета та підстави тимчасового доступу до речей і документів, загальні положення його застосування. Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів, вимоги до його змісту, процесуальної форми та додатків. Речі і документи, до яких заборонено доступ, речі і документи, які містять охоронювану законом таємницю. Розгляд клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів. Особливості предмету доказування при вирішенні слідчим суддею, судом питання про тимчасовий доступ до речей і документів. Обов'язок доказування наявності підстав для тимчасового доступу до речей і документів. Ухвала про тимчасовий доступ до речей і документів, вимоги до її змісту. Виконання ухвали слідчого судді про тимчасовий доступ до речей і документів та процесуальні наслідки її невиконання.

Оскарження ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів, яким дозволено вилучення речей і документів, які посвідчують користування правом на здійснення підприємницької діяльності, або інших, за відсутності яких фізична особа-підприємець чи юридична особа позбавляються можливості здійснювати свою діяльність в апеляційному порядку.

Практика застосування тимчасового доступу до речей і документів.

Тимчасове вилучення майна. Сутність, мета та підстави тимчасового вилучення майна. Майно, яке може бути тимчасово вилученим. Процесуальний порядок тимчасового вилучення майна при здійсненні затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення. Тимчасове вилучення майна під час обшуку та огляду. Підстави повернення тимчасово вилученого майна. Гарантії забезпечення прав особи, майно якої тимчасово вилучено.

Актуальні проблеми застосування тимчасового вилучення майна та шляхи їх вирішення.

Арешт майна. Правова природа, поняття, мета, види арешту майна як заходу забезпечення кримінального провадження. Матеріально-правові та процесуально-правові підстави арешту майна та його умови.

Заходи виявлення та розшуку майна, на яке може бути накладено арешт у кримінальному провадженні. Суб'єкти, на майно яких може бути накладено арешт. Мета, підстави та умови попереднього арешту майна або коштів на рахунках фізичних або юридичних осіб у фінансових установах, його строк. Майно, на яке може бути накладено арешт. Клопотання слідчого, прокурора, цивільного позивача про арешт майна, вимоги до його змісту, процесуальної форми та додатків. Розгляд клопотання про арешт майна. Особливості предмету доказування при вирішенні слідчим суддею, судом питання про арешт майна. Обов'язок доказування наявності підстав для арешту майна. Ухвала слідчого судді, суду про арешт майна, вимоги до її змісту та процесуальної форми. Процесуальний порядок скасування арешту майна.

Оскарження ухвали слідчого судді, суду про арешт майна або відмову в ньому в апеляційному порядку. Мета, підстави та умови накладення арешту на майно третіх осіб у кримінальному провадженні. Гарантії забезпечення прав третьої особи, на майно якої накладено арешт. Актуальні проблеми накладення арешту на майно у кримінальному провадженні та шляхи їх вирішення.

Правові позиції Європейського суду з прав людини та Верховного Суду з питань застосування арешту майна в кримінальному провадженні.

Модуль 2. Запобіжні заходи, затримання особи.

Застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою в практиці Європейського суду з прав людини. Міжнародні стандарти застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та їх імплементація у національне законодавство. Правові позиції Європейського

суду з прав людини з питань застосування тримання під вартою та їх вплив на правозастосовну практику.

Підстави обрання тримання під вартою як запобіжного заходу. Клопотання слідчого, прокурора про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, нормативні вимоги до його змісту, особливості обґрунтування в контексті практики Європейського суду з прав людини. Порядок розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Забезпечення участі підозрюваного, обвинуваченого у судовому розгляді. Підстави і порядок оголошення особи у міжнародний розшук. Підстави і порядок оголошення особи у міждержавний розшук. Особливості предмету доказування при вирішенні слідчим суддею, судом питання про застосування тримання під вартою як запобіжного заходу. Обов'язок доказування наявності достатніх підстав застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Ухвала слідчого судді, суду про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, нормативні вимоги щодо її форми та змісту. Визначення розміру застави при вирішенні питання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Строк тримання під вартою, підстави та порядок його продовження. Клопотання слідчого, прокурора про продовження строку тримання під вартою, нормативні вимоги до його змісту, обґрунтування в контексті практики Європейського суду з прав людини. Порядок розгляду клопотання про продовження строку тримання під вартою. Обов'язок доказування підстав продовження строку тримання під вартою. Особливості мотивування ухвали слідчого судді, суду про продовження строку тримання під вартою або відмову в цьому.

Проблеми правового регулювання і застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Оскарження в апеляційному порядку ухвал про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або відмову в цьому,

продовження строку тримання під вартою або відмову в його продовженні та шляхи їх вирішення. Проблемні питання оскарження ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою в частині визначеного розміру застави.

Застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту в практиці Європейського суду з прав людини. Домашній арешт і практика його застосування в іноземних країнах. Сутність, підстави та умови застосування домашнього арешту у кримінальному провадженні. Нормативні обмеження обрання домашнього арешту. Процесуальний порядок обрання, зміни та скасування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту.

Форми контролю за поведінкою особи, яка знаходиться під домашнім арештом. Мета, порядок та правові основи застосування електронних засобів контролю за виконанням умов домашнього арешту. Зарубіжний досвід функціонування електронного моніторингу місцезнаходження особи, щодо якої застосовано домашній арешт.

Особливості мотивування ухвали про застосування домашнього арешту, строк її дії. Продовження строку тримання особи під домашнім арештом, його сукупний строк.

Порядок та організація виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту. Контрольно-наглядова справа щодо контролю за особою, яка перебуває під домашнім арештом. Проблеми реалізації органами Національної поліції заходів, спрямованих на забезпечення виконання ухвали про застосування домашнього арешту.

Оскарження ухвали слідчого судді, суду, постановленої за результатами розгляду клопотання про застосування домашнього арешту або продовження його строку.

Правові позиції Верховного Суду з питань застосування запобіжних заходів у кримінальному провадженні. Особисте зобов'язання. Сутність

особистого зобов'язання як запобіжного заходу в кримінальному провадженні. Актуальні питання порядку застосування особистого зобов'язання. Обов'язки, які можуть бути покладені на підозрюваного, обвинуваченого. Здійснення контролю за виконанням особистого зобов'язання.

Особиста порука. Сутність особистої поруки як запобіжного заходу, підстави, умови та процесуальний порядок її застосування. Процесуальний статус поручителя. Відмова поручителя від взятих на себе зобов'язань, її процесуальні наслідки. Накладення грошового стягнення у разі невиконання поручителем взятих на себе зобов'язань. Здійснення контролю за виконанням зобов'язань про особисту поруку.

Практика застосування особистої поруки у кримінальному провадженні.

Застава. Сутність застави як запобіжного заходу, підстави, умови та процесуальний порядок її застосування. Правовий статус заставодавця, проблеми забезпечення його прав і законних інтересів. Нормативне обмеження кола осіб, які можуть бути заставодавцями.

Визначення розміру застави та критерії його диференціації. Питання застосування застави в практиці Європейського суду з прав людини. Порядок внесення коштів на спеціальний рахунок у разі застосування застави як запобіжного заходу.

Підстави та процесуальний порядок звернення застави в дохід держави. Проблеми повернення заставодавцю суми застави на стадії досудового розслідування.

Особливості застосування застави як альтернативи триманню під вартою.

Проблемні питання застосування застави як запобіжного заходу у кримінальному судочинстві України. Досвід застосування застави у країнах англосаксонської та континентальної правової системи.

Правова природа, види, підстави та процесуальний порядок затримання особи як тимчасового запобіжного заходу. Генеза інституту затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, у законодавстві України та доктрині кримінального процесу. Конституційно-правові основи та міжнародно-правові стандарти захисту права особи на свободу та особисту недоторканність під час затримання у кримінальному судочинстві. Порівняльно-правовий аналіз інституту затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, за законодавством України та зарубіжних країн. Правові позиції Європейського суду з прав людини з питань застосування затримання та їх вплив на правозастосовну практику.

Затримання як тимчасовий запобіжний захід, його види. Момент затримання та проблеми його процесуальної фіксації. Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Гарантії забезпечення прав, свобод та законних інтересів затриманої особи.

Проблеми правової регламентації затримання особи у кримінальному провадженні та шляхи їх вирішення.

Законне затримання. Мета, підстави та порядок застосування законного затримання. Особливості затримання окремої категорії осіб. Вимога негайного доставлення затриманого до уповноваженої службової особи як гарантія забезпечення права особи на свободу та особисту недоторканність.

Затримання уповноваженою службовою особою. Мета та підстави застосування затримання уповноваженою службовою особою. Суб'єкти, які уповноважені здійснювати цей вид затримання, його процесуальний порядок. Забезпечення права на участь захисника. Порядок інформування центрів з надання безоплатної правової допомоги про випадки затримання осіб. Нормативні вимоги до змісту протоколу затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, вручення його копії.

Підстави та процесуальний порядок проведення особистого обшуку затриманої особи, фіксування його результатів. Типові порушення прав

затриманого у практиці правоохоронних органів. Механізм захисту прав особи, підозрюваної у вчиненні злочину.

Затримання за ухвалою слідчого судді, суду. Мета та підстави застосування затримання за ухвалою слідчого судді, суду. Нормативні вимоги до змісту клопотання слідчого, прокурора про дозвіл на затримання з метою приводу, додатки до нього. Розгляд клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу. Ухвала слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу, вимоги до її змісту та процесуальної форми. Оскарження ухвали про відмову в наданні дозволу на затримання з метою приводу в апеляційному порядку. Строк доставлення до слідчого судді, суду затриманої особи.

Затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України. Мета, підстави та особливості процесуального порядку застосування затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України. Суб'єкти, які уповноважені здійснювати цей вид затримання. Підстави звільнення особи, затриманої в порядку міжнародного співробітництва.

Превентивне затримання. Мета, підстави та порядок превентивного затримання у районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності. Суб'єкти, які уповноважені приймати рішення про превентивне затримання особи. Копія рішення про превентивне затримання, її вручення особі та направлення слідчому судді, суду з клопотанням про обрання запобіжного заходу. Граничні строки превентивного затримання.

Затримання особи, яка вчинила кримінальний проступок. Підстави та порядок затримання уповноваженою службовою особою без ухвали слідчого судді особи, яка вчинила кримінальний проступок. Строки затримання особи, яка вчинила кримінальний проступок. Вилучення речей і документів під час затримання особи, яка вчинила кримінальний проступок.

Модуль 3. Застосування запобіжних заходів та інших заходів забезпечення кримінального провадження в особливих порядках.

Проблемні питання застосування запобіжних заходів та інших заходів забезпечення кримінального провадження до окремої категорії осіб.

Особливості порядку затримання і обрання запобіжного заходу стосовно судді. Затримання судді чи утримання його під вартою. Подання про надання згоди на затримання судді, утримання його під вартою чи арештом Порядок розгляду подання про надання згоди на затримання судді, утримання його під вартою чи арештом. Рішення Вищої ради правосуддя про надання згоди на затримання судді, утримання його під вартою чи арештом. Оскарження рішення Вищої ради правосуддя про надання згоди на затримання судді, утримання його під вартою чи арештом.

Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності. Підстави та порядок тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя. Клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя. Звернення Генерального прокурора або його заступника до Вищої ради правосуддя із клопотанням про відсторонення судді від здійснення правосуддя. Розгляд клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя. Продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності. Оскарження рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя чи рішення про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

Особливості порядку затримання та обрання запобіжного заходу стосовно народного депутата України. Підстави затримання народного депутата України без ухвали слідчого судді. Розгляд клопотання про дозвіл на затримання, обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою чи домашнього арешту.

Передача неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого під нагляд.

Підстави та умови передавання неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого під нагляд батьків, опікунів, піклувальників або адміністрації дитячої установи, його процесуальний порядок. Надання згоди неповнолітнім та батьками, опікунами, піклувальниками або представниками адміністрації дитячої установи як умова застосування цього запобіжного заходу. Письмове зобов'язання про забезпечення прибуття неповнолітнього до слідчого, прокурора, слідчого судді та його належну поденку. Клопотання прокурора про застосування передавання неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого під нагляд. Ухвала слідчого судді, суду про передавання неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого під нагляд, особливості її мотивування.

Застосування запобіжних заходів у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Підстави та процесуальний порядок обрання запобіжних заходів до особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного характеру або вирішувалося питання про їх застосування. Передача на піклування опікунам, близьким родичам чи членам сім'ї з обов'язковим лікарським наглядом як запобіжний захід. Поміщення до психіатричного закладу в умовах, що виключають її небезпечну поведінку як запобіжний захід.

Проблеми правового регулювання і застосування запобіжних заходів до особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного характеру або вирішувалося питання про їх застосування.

Запобіжні заходи під час видачі осіб, які вчинили кримінальні правопорушення (екстрадиції). Тимчасовий арешт. Мета, підстави та порядок застосування тимчасового арешту як запобіжного заходу, його строки. Клопотання прокурора про застосування тимчасового арешту, додатки до нього. Порядок розгляду клопотання про тимчасовий арешт. Ухвала слідчого судді про застосування тимчасового арешту або відмову у ньому, її оскарження в апеляційному порядку.

Екстрадиційний арешт. Мета, підстави та процесуальний порядок застосування екстрадиційного арешту. Клопотання прокурора про екстрадиційний арешт. Матеріали, що передаються на розгляд слідчому судді. Порядок розгляду клопотання про екстрадиційний арешт. Ухвала слідчого судді про застосування екстрадиційного арешту або відмову в цьому та її оскарження в апеляційному порядку. Строки екстрадиційного арешту та порядок їх продовження. Судовий контроль наявності підстав для подальшого тримання особи під вартою або її звільнення.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Заходи забезпечення кримінального провадження				
		Тема 1. Загальні положення застосування заходів забезпечення кримінального провадження.	12	2	2	8
		Тема 2. Особливості доказування при вирішенні слідчим суддею, судом питання про застосування запобіжних заходів.	12	2	2	8
		Тема 3. Особливості	12	2	2	8

		доказування при вирішенні слідчим суддею, судом питання про застосування інших заходів забезпечення кримінального провадження.				
		Тема 4. Правові позиції Європейського суду з прав людини та Верховного Суду з питань застосування арешту майна в кримінальному провадженні	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 2. Запобіжні заходи, затримання особи.				
		Тема 1. Застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою в практиці Європейського суду з прав людини і національній правозастосовній практиці.	12	2	2	8
		Тема 2. Застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту в практиці Європейського суду з прав людини і національній правозастосовній практиці.	12	2	2	8
		Тема 3. Правові позиції	12	2	2	8

		Верховного Суду з питань застосування запобіжних заходів у кримінальному провадженні.				
		Тема 4. Правова природа, види, підстави та процесуальний порядок затримання особи як тимчасового запобіжного заходу.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 3. Застосування запобіжних заходів в особливих порядках кримінального провадження.				
		Тема 1. Проблемні питання застосування запобіжних заходів та інших заходів забезпечення кримінального провадження до окремої категорії осіб	12	2	2	8
		Тема 2. Запобіжні заходи під час видачі осіб, які вчинили кримінальні правопорушення (екстрадиції).	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	24	4	4	16
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

5. *Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Теорія та практика застосування заходів забезпечення кримінального провадження» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю знань студентів і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, вирішення практичних задач або завдань, участь у розробці кейсів, захист есе або реферату за ініціативи студента, здійснення мінідослідження. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 1, 2, 3);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів (колоквіуми, контрольні роботи тощо).

Виконання контрольних завдань може проводитися у формі тестування. Конкретний перелік тестів та критерії оцінювання відповідей на тестові запитання визначаються кафедрою і доводяться до відома студентів на початку навчального року.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (анотування додаткової літератури, підготовка постатейних матеріалів, усної доповіді чи презентації, підготовка та подання до опублікування наукової статті, тез наукової доповіді/повідомлення, здійснення мінідослідження тощо). Виконання завдань самостійної роботи оцінюється з огляду на правильність, аргументованість, повноту та обґрунтованість представленого студентом матеріалу.

Робота є індивідуальною та самостійною, а отже, співавторство студентів та інші форми надання допомоги один одному не допускаються. При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний додержуватися

правил академічної доброчесності та недопущення плагіату, зокрема, відповідно до «Кодексу академічної етики національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» 2018 р. (http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку - 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів для здобувачів вищої освіти денної форми навчання при підсумковому контролі у формі заліку:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою

роботи студента		дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки.
	15	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи.
Залік	Max 100	Відмінне володіння матеріалом із дисципліни.
	Min 60	Достатнє засвоєння матеріалу з дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю (залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ ім. Я. Мудрого
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90-100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80-89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75-79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70-74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60-69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35-59

F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		1-34
---	---	--	------

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
2. Конституція України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
4. Закон України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>.
5. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28.01.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>.
7. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
8. Закон України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. № 794-VIII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T150794.html.
9. Закон України «Про Вищу раду правосуддя» від 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>
10. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>.
11. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16.03.2000 р. № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>.

12. Звід відомостей, що становлять державну таємницю, затверджений наказом Служби безпеки України від 12.08.2005 № 440. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>.

13. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від [26.12.2012 р. № 1950/5](#)) (зі змінами, внесеними наказом Міністерства юстиції України від 27.07.2015 № 1350/5). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

14. Інструкція з організації діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 № 570. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

15. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 № 575. URL: <http://search.ligazakon.ua>.

16. Інструкція з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>.

17. Інструкція з оформлення документів у системі Міністерства внутрішніх справ України, затверджена наказом МВС України від 27.07.2012 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0650320-12#Text>.

18. Інструкція про порядок превентивного затримання у районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, та особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України,

Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України від 26.08.2014 № 872/88/537. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>.

19. Інструкція про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 13.07.2016 № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1087-16>.

20. Інструкція про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу – тримання під вартою під час досудового розслідування, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства юстиції України від 01.10.2018 № 806/3105/5. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1190-18>.

21. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України» від 04.04.2013 № 511-550/0/4-13. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

22. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження» від 05.04.2013 № 223-559/0/4-13. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>.

23. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Щодо окремих питань здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю в кримінальному провадженні» від 16.06.2016 № 223-1650/0/4-16. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/VRR00204.html.

24. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Щодо вжиття заходів загального характеру, зумовлених порушенням ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, які встановлені у рішенні Європейського суду з прав людини від 09 жовтня 2014 року у справі «Чанев проти України» від 23.12.2016 р. URL: http://sc.gov.ua/ua/uzagalnennja_sudovoji_praktiki.html.

25. Наказ Генерального прокурора «Про організацію діяльності прокурорів з нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян» від 03.08.2020 № 353. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>.

26. Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України, затверджене наказом МВС України від 03.11.2015 № 1343. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>.

27. Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, затверджене наказом Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#n7>.

28. Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України», затверджене наказом МВС України від 03.08.2017 № 676. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17#Text>.

29. Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затверджене наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>.

30. Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України, затверджене наказом Міністерства внутрішніх справ України від 20.05.2020 № 405. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20#Text>.

31. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затверджений наказом МВС України від 08.02.2019 № 100. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>.

32. Порядок взаємодії Генеральної прокуратури України та Міністерства внутрішніх справ України щодо обміну інформацією і Єдиного реєстру досудових розслідувань та інформаційних систем органів внутрішніх справ, затверджений спільним наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України від 17.11.2012 № 115/1046. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>.

33. Порядок взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів, затверджений наказом Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Національного антикорупційного бюро України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України від 20.10.2017 № 115/197-о/297/586/869/857. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1342-17>.

34. Порядок застосування електронних засобів контролю, затверджений наказом МВС України від 08.06.2017 № 480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17#Text>.

35. Порядок зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження, затверджений постановою КМУ від 19.11.2012 № 1104. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

36. Порядок розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України,

затверджений наказом МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17#Text>.

37. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про судову практику в справах про зняття арешту з майна» від 03.06.2016 № 5. URL: http://sc.gov.ua/ua/postanovi_za_2016_rik.html.

38. Узагальнення судової практики Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про судову практику застосування судами першої та апеляційної інстанцій процесуального законодавства щодо обрання, продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою» від 19.12.2014 р. URL: http://sc.gov.ua/ua/uzagalnennja_sudovoji_praktiki.html.

39. Узагальнення судової практики Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про судову практику забезпечення права на захист у кримінальному провадженні» від 25.09.2015 р. URL: http://sc.gov.ua/ua/uzagalnennja_sudovoji_praktiki.html.

40. Узагальнення судової практики Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про практику розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування». URL: http://sc.gov.ua/ua/uzagalnennja_sudovoji_praktiki.html.

Рішення Європейського суду з прав людини

1. Справа «Джеймс та інші проти Сполученого Королівства» («*James and others v. the United Kingdom*») (Заява № 3/1984/75/119) : рішення Європ. суду з прав людини від 21 лют. 1986 р., URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_180#Text

2. Справа «Корбан проти України» (Заява № 26744/16) : рішення Європ. суду з прав людини від 4 лип. 2019р. URL: https://ips.ligazakon.net/document/SOO01225?ed=2019_07_04
3. Справа «Корнєв і Карпенко проти України» (Заява № 17444/04) : рішення Європ. суду з прав людини від 21 жовт. 2010р., остаточне 21/10/2011. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_637#Text
4. Справа «Котій проти України» (Заява № 28718/09) : рішення Європ. суду з прав людини від 05 берез. 2015р., остаточне 05/06/2015. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a82#Text
5. Справа «Лавентс проти Латвії» (*Lavents v. Latvia*) (Заява № 58442/00) : рішення Європ. суду з прав людини від 28 лист. 2002 р., остаточне 28/02/2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_175#Text
6. Справа «Малик проти України» (Заява № 37198/10) : рішення Європ. суду з прав людини від 29 січ. 2015р., остаточне 29/04/2015. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a61#Text
7. Справа «Нечипорук і Йонкало проти України» (Заява № 7460/03) : рішення Європ. суду з прав людини від 15 трав. 2008р., URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_683#Text
8. Справа «Харченко проти України» (Заява № 40107/02) : рішення Європ. суду з прав людини від 11 лют. 2011р., остаточне 10/05/2011 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_662#Text
9. Справа «Щокін проти України» (Заяви № 23759/03 та № 37943/06) : рішення Європ. суду з прав людини від 14 жовт. 2010р., остаточне 14/01/2011 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_858#Text
10. Справа «East/West Alliance Limited» проти України» (Заява № 19336/04) : рішення Європ. суду з прав людини від 03 лют. 2014 р., остаточне 02/06/2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_994#Text

Література

Основна література

1. Гловюк І. В. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні: навч.-практ. компендіум. І.В. Гловюк, М.М. Стоянов, В.А. Завтур. Одеса : Вид. дім «Гельветика», 2020. 420 с.
2. Гловюк І. В., Стоянов М.М., Малахова О.В., Завтур В.А., Зіньковський І.П. Повноваження слідчого судді: навчально-методичний посібник / І.В. Гловюк, М.М. Стоянов, О.В. Малахова, В.А. Завтур, І.П. Зіньковський. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 220 с.
3. Завтур В.А. Особливості доказування при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею та судом : теорія і практика : монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 248 с.
4. Лук'яненко Ю. В., Юхно О. О. Затримання особи як захід забезпечення кримінального провадження : монографія. Нац. поліція України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків : Панов, 2016. 262 с.
5. Макаров М. А. Судовий контроль у кримінальному провадженні : монографія; Нац. акад. внутр. справ. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 339 с.
6. Настільна книга детектива, прокурора, судді : коментар антикорупційного законодавства / за ред. М. І. Хавронюка. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : ВД Дакор, 2017. 522 с.
7. Нор В. Т., Крикливець Д. Є. Реалізація засади змагальності під час розгляду скарг слідчим суддею. Львів : Видавництво ТзОВ «Колір ПРО», 2017. 376 с.
8. Осадча О. С. Повноваження прокурора при застосуванні запобіжних заходів: монографія / за заг. ред. О. О. Юхна ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Панов А. М., 2016. 223 с.
9. Фаринник В.І. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження: теорія та практика : монографія / В.І. Фаринник. – К. Алерта, 2017. 548 с.

10. Фоміна Т.Г. Застосування запобіжних заходів у кримінальному провадженні: проблеми теорії та практики: монографія / Наук. ред. О.О. Юхно. Харків : Панов, 2020. 576 с.

11. Шаповалова І.С., Рогальська В.В. Застосування практики Європейського суду з прав людини слідчим суддею місцевого загального суду під час здійснення судового контролю : монографія. Одеса : Гельветика, 2020. 274 с.

12. Шаренко С. Л. Теоретико-прикладні основи діяльності слідчого судді в кримінальному провадженні : монографія. Харків : Право, 2021. 480 с.

Додаткова література

1. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Том 19: Кримінальний процес, судоустрій, прокуратура та адвокатура / редкол.: В.Т. Нор (голова) та ін. ; нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім В.М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого – 2020. – 960с.

2. Вегера-Іжевська І. В. Забезпечення права на недоторканність житла чи іншого володіння особи в кримінальному провадженні : монографія. І. В. Вегера-Іжевська. Харків : Право, 2019. 232 с.

3. Забезпечення прав, свобод і законних інтересів особи на стадії досудового розслідування : монографія. В. Г. Дрозд, А. В. Пономаренко, С. Є. Абламський та ін. Херсон : Вид. дім «Гельветика», 2019. 498 с.

4. Захист прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини у сфері кримінального судочинства: зб. судової практики/ Мін-во юстиції України; уклад. А.О. Потьомкін. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 760 с.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України: постатейна систематизація окремих правових позицій Верховного Суду. Наук. ред.: І. В. Гловюк, М. І. Пашковський, Д. В. Пономаренко. Одеса, 2019. 960 с.

6. Пінто де Альбукерке Пауло Окрема думка судді. Шлях до справедливості / Пауло Пінто де Альбукерке [пер. з англ. та фр. В.А. Капліної ; упоряд., авт. передм. О.В. Капліна]. – Харків : Право, 2020. 552 с.

7. Посібник зі статті 5 – Право на свободу та особисту недоторканість. Рада Європи/ Європейський Суд з прав людини, 2012. URL: https://www.echr.com.ua/wp-content/uploads/2018/02/Guide_Art_5_UKR.pdf

8. Посібник зі статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод – Право на справедливий суд (кримінальний процесуальний аспект) [пер. з англ. О.Дроздова, О.Дроздової.]. Оновлене видання станом на 31 квітня 2019 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/96a0f2399c11b6f75587_file.pdf

9. Правові позиції Європейського суду з прав людини: аналітичний огляд. О. М. Дроздов, О. В. Дроздова ; за заг. ред. О. М. Дроздова, М. С. Ковтун, В. І. Ковтуна. Харків : Видавничий будинок «Фактор», 2018. 624 с.

10. Сучасний кримінальний процес країн Європи : монографія / за ред.: В.В. Луцик, В.І. Самарін. Харків : Право, 2018. 792с.

Інтернет-ресурси:

1. Сайт Організації Об'єднаних Націй - <http://www.un.org/ru/>
2. Сайт Комітету ООН з прав людини - <http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/index.htm>
3. Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>
4. Офіційний веб-портал Комісара Ради Європи з прав людини - <http://www.coe.int/lportal/web/coe-portal>
5. Офіційний веб-портал Бюро демократичних інституцій та прав людини - <http://www.odihr.pl/odihr>
6. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини - <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
7. Пошукова система case-law HUDOC Європейського суду з прав людини -

[https://hudoc.echr.coe.int/rus#{"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/rus#{)

8. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
9. Офіційний веб-портал Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини - <http://www.ombudsman.gov.ua>
10. Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>
11. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
12. Офіційний веб-портал «Судова влада України» - <http://court.gov.ua/>
13. Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
14. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>
15. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>
16. Офіційний веб-портал Вищої ради правосуддя - <https://hcj.gov.ua/>
17. Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора - www.gp.gov.ua/
18. Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України - <https://nabu.gov.ua/>
19. Офіційний веб-портал Державного бюро розслідувань - <https://dbr.gov.ua/>
20. Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України - <https://mvs.gov.ua/uk>
21. Єдиний державний реєстр судових рішень - <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
22. [Consultative Council of European Judges](https://www.coe.int/en/web/ccje) - <https://www.coe.int/en/web/ccje>

23. Офіційний сайт Української Гельсінської спілки з прав людини - <https://helsinki.org.ua>
24. Офіційний сайт Центру стратегічних справ Української Гельсінської спілки з прав людини Precedent UA - <https://precedent.in.ua>
25. Офіційний веб-портал «Права людини в Україні». Харківська правозахисна група - <http://khpg.org>
26. Офіційний сайт Amnesty International Ukraine - <http://amnesty.org.ua>
27. Офіційний сайт газети «Закон і Бізнес» - <http://zib.com.ua/ru/>.

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=195:kafedra-operativno-rozshukovoi-diyalnosti&Itemid=151.